

Warszawa, dnia 14 kwietnia 2023 r.

**REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
W WARSZAWIE**

WOOŚ-I.4222.8.2022.AST.10

POSTANOWIENIE

Na podstawie art. 90 ust. 1 i 8 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r. poz. 1029, ze zm., zwanej dalej „ustawą oos”), w związku z art. 106 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2000, ze zm., zwanej dalej „k.p.a.”), w związku z postępowaniem w sprawie uzgodnienia warunków realizacji w ramach ponownej oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięcia pn.: „*Budowa obwodnicy Lipska w ciągu drogi krajowej nr 79 Zadanie II – od km 0+000 do km ok. 5+425*”,

Uzgadniam realizację przedsięwzięcia i określám następujące warunki:

- 1. Na etapie realizacji i eksploatacji przedsięwzięcia należy podjąć następujące działania i dopełnić poniższych warunków:**
 - 1.1 wszystkie prace należy prowadzić pod nadzorem przyrodniczym specjalisty ornitologa, chiropterologa oraz herpetologa. Przed przystąpieniem do jakichkolwiek działań należy dokonać oględzin terenu pod kątem występowania gatunków chronionych i ich siedlisk oraz analizy planowanych prac w kontekście przepisów dotyczących w szczególności dziko występujących zwierząt objętych ochroną gatunkową. Analiza winna być prowadzona również w kontekście możliwości uzyskania decyzji zezwalającej na odstępstwa od zakazów obowiązujących w stosunku do ww. formy ochrony przyrody;
 - 1.2 przed przystąpieniem do prac budowlanych należy zebrać humus i darninę z przeznaczeniem do dalszego wykorzystania do obudowy skarp rowów i urządzenia terenów zielonych i zdeponować je na wcześniej przygotowanych zapleczach budowy, które należy zlokalizować poza terenami leśnymi i poza miejscami występowania siedlisk rozrodu płazów oraz w odległości minimum 500 metrów od tych miejsc;
 - 1.3 do oświetlenia placów budowy, parku maszynowego, składowisk materiałów budowlanych itp. należy zastosować szczelne obudowy lamp uniemożliwiające kontakt owadów z rozżarzoną żarówką z niewąbiącym oświetleniem;
 - 1.4 podczas prowadzenia prac należy zabezpieczyć wykopy w sposób uniemożliwiający wpadanie do nich zwierząt oraz sprawdzać dna wykopów pod kątem występowania drobnych zwierząt i w przypadku ich stwierdzenia, należy je ostrożnie wydobyc i przenieść w dogodne miejsce poza obszar prac;
 - 1.5 drzewa i krzewy nieprzeznaczone do usunięcia należy zabezpieczyć przed ich uszkodzeniem, a planowane prace ziemne w ich obrębie należy wykonywać ręcznie lub przy użyciu specjalnego sprzętu;
 - 1.6 celem rekompensaty środowiskowej należy wykonać nowe nasadzenia zieleni oraz obsiew terenu rodzimymi gatunkami roślinami nektarodajnymi w postaci nasadzeń zieleni izolacyjnej, alejowej oraz zieleni naprowadzającej;

- 1.7 możliwe do realizacji ekrany akustyczne należy obsadzić pnączami roślin rodzimych gatunków;
- 1.8 należy zastosować drogowe znaki ostrzegawczych A-18b „dzikie zwierzęta” na odcinku 0+400 – 2+500 (po obu stronach trasy);
- 1.9 teren budowy należy wyposażyć w wygradzenia ochronne dla płazów uniemożliwiające ich przedostanie się na pas jezdni. Wygradzenia ochronno – naprowadzające o wysokości min. 0,5 m nad powierzchnią gruntu należy zaprojektować wkopane na głębokość min. 10 cm posiadające przewieszkę o szer. 10 cm odchylną w kierunku terenu otaczającego. Płotki należy wykonać z siatki stalowej o średnicy oczek nie większych niż 0,5 cm x 0,5 cm. Wygradzenia należy wybudować w następujących lokalizacjach:

km od	km do	strona
0+060	0+330	Lewa
0+135	0+330	Prawa
2+125	2+375	Lewa i Prawa
4+230	4+570	Prawa
4+240	4+570	Lewa

- 1.10 przy przejściach dla zwierząt, na odcinkach ok. 100 m od ich krawędzi (i ok. 150 m w przypadku obiektu MD-6), należy zaprojektować i wykonać ogrodzenia naprowadzające zwierzęta do przejść o wysokości min. 0,5 m nad powierzchnią gruntu, wkopane na głębokość min. 10 cm i wyposażone w przewieszkę o szer. 10 cm odchylną w kierunku terenu otaczającego, zabezpieczające przed przedostaniem się płazów na jezdnię i kierujących je do przejścia. Płotki należy wykonać z siatki stalowej o średnicy oczek nie większych niż 0,5 cm x 0,5 cm;
- 1.11 ogrodzenia ochronno – naprowadzające należy zaprojektować i zastosować również wzdłuż trasy na wysokości zbiorników retencyjnych oraz na odcinkach o długości ok. 100 m przed i za zbiornikiem – same zaś zbiorniki od strony terenu otaczającego pozostawić dostępnymi dla małych zwierząt, w tym płazów;
- 1.12 należy zaprojektować i wykonać wolne zakończenia wygradzeń ochronno – naprowadzających w kształcie litery „U” powodujące zmianę kierunku ruchu zwierząt i nakierowanie ich na przejścia;
- 1.13 zbiorniki retencyjne należy zaprojektować i wykonać w taki sposób aby jego konstrukcja nawiązywała do naturalnego obniżenia terenu i zlokalizować je w odległości nie mniejszej niż 50 m od krawędzi przejść;
- 1.14 wokół zbiorników wód retencyjnych zaprojektować i wykonać ogrodzenie o wysokości 2,2 m wokół zbiorników retencyjnych umożliwiające dostęp do nich dla małych zwierząt, w tym płazów;
- 1.15 miejsca przejść ogrodzenia zbiorników retencyjnych nad rowami należy zaprojektować i zabezpieczyć za pomocą uchylnej konstrukcji z siatki stalowej o parametrach analogicznych jak dla dolnej części tego ogrodzenia. Górna krawędź tej siatki będzie połączona z dolną częścią ogrodzenia natomiast jej pozostałe brzożgi zakotwiczone w gruncie. W miejscach przebiegu wygradzenia ochronno – naprowadzającego dla płazów omawiana uchylna konstrukcja na rowach zostanie wyposażona w siatkę stalową o oczkach nie większych niż 5x5 mm połączoną w sposób szczelny i ciągły z tymi wygradzeniami. Uchylne konstrukcje z zastosowaniem siatki stalowej o oczkach nie większych niż 0,5 cm x 0,5 cm zostaną wykonane również w miejscach przejść wolnostojących wygradzeń ochronno – naprowadzających przez rowy;
- 1.16 studnie wypadowe kanalizacji deszczowej zlokalizowane w rejonach niewygradzonych i dostępnych dla małych zwierząt (poza wygradzeniem ochronno – naprowadzającym) tj. w km:
- 0+421 / strona lewa i prawa,
 - 1+090 / po lewej stronie drogi gminnej DG1.1,
 - 2+720 / strona lewa i prawa,
 - 4+194 / strona lewa i prawa,
- należy wyposażyć w elementy wylazowe umożliwiające ewentualną ucieczkę tych zwierząt;

- 1.17 należy zaprojektować i ukształtować nachylenia skarp dróg równoległych na najściach na przejścia dla zwierząt (w strefach dostępnych dla zwierząt) w proporcjach nachyleń nie większych niż 1:2,5;
- 1.18 zaplecze budowy zlokalizować poza dolinami cieków, terenami o słabym zabezpieczeniu warstw wodonośnych, na terenie uszczelnionym i dodatkowo zabezpieczonym geowłókniną z warstwą separacyjną przed przedostaniem się zanieczyszczeń w tym substancji ropopochodnych;
- 1.19 przebudowy rzeki i cieku prowadzić przy użyciu materiałów naturalnych ograniczając przebudowę do niezbędnego minimum a także na warunkach uzyskanych od administratora cieku oraz warunkach określonych w pozwoleniu wodnoprawnym;
- 1.20 trakcie wykonywania podłoża konstrukcji drogowej, w miejscach płytkiego występowania wód podziemnych, muszą być wykonywane izolacje poziome i pionowe;
- 1.21 czas trwania obniżenia poziomu wód gruntowych ograniczyć do minimum. Wskazane jest, aby prace związane z obniżeniem poziomu zwierciadła wód gruntowych wykonywać poza sezonem wegetacyjnym;
- 1.22 roboty ziemne prowadzić w sposób nie naruszający stosunków gruntowo-wodnych, a w szczególności ograniczający ingerencję w warstwy wodonośne;
- 1.23 zdjętą wierzchnią warstwę ziemi (odkład) składować poza obszarami, na których znajdują się cieki wodne, poza terenem zagrożonym powodzią, a także poza obszarami kierunku spływu wód powierzchniowych do ujść wód podziemnych;
- 1.24 prace w obrębie koryt rzek i cieków oraz urządzeń wodnych (rowów melioracyjnych) prowadzić w sposób zapewniający przepływ wód oraz ograniczający zaburzenia stosunków gruntowo-wodnych w rejonie koryt, a także w sposób ograniczający zmeńnienie i zamulenie wód;
- 1.25 prace w korytach rzek i rowów prowadzić ze stanowisk brzegowych, ograniczając je do minimum, zapewniając ciągłość przepływu nienaruszalnego wód;
- 1.26 przypadku stwierdzenia konieczności odwadniania wykopów, prace odwodnieniowe prowadzić bez konieczności trwałego obniżania poziomu wód gruntowych; ograniczyć czas odwadniania wykopu do niezbędnego czasu oraz wpływ prac do terenu inwestycji; wodę z odwodnienia po podczyszczeniu zagospodarować zgodnie z obowiązującymi przepisami;
- 1.27 nie dopuścić do zniszczenia lub uszkodzenia istniejącego systemu odwadniającego, w tym rowów melioracyjnych i urządzeń drenarskich, bez uprzedniego wykonania nowego systemu;
- 1.28 na etapie realizacji inwestycję wyposażyć w szczelne sanitariaty, regularnie opróżniane przez uprawnione podmioty;
- 1.29 wody opadowe i roztopowe ująć w otwarty lub zamknięty system kanalizacyjny (trawiaste rowy drogowe, szczelne rowy drogowe, szczelna kanalizacja deszczowa) i odprowadzać ww. systemem poprzez zbiorniki retencyjne do odbiorników;
- 1.30 odbiornikami wód opadowych i roztopowych jest rzeka Krępianka, Rów R-A (Dopływ spod Wólki Dąbrowskiej), system rowów trawiastych, oraz zbiorniki retencyjne; prace budowlane w korycie rzeki Krępianki (dno i skarpy koryta rzeki w rejonie obiektu umocnić płytami ażurowymi) i rowów ograniczyć do niezbędnego minimum i prowadzić poza okresem tarła, zasiedlającej cieki ichtiofauny oraz z uwzględnieniem zapewnienia ciągłości przepływu nienaruszalnego wód w rzece;
- 1.31 roboty budowlane w km 4+250-4+430 czyli w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią prowadzić w sprzyjających warunkach meteorologicznych, sanitariaty posadowić poza obszarem zagrożenia powodzią, nie tankować pojazdów w obszarze zagrożenia powodzią;
- 1.32 przed wszystkimi zbiornikami retencyjnymi zamontować urządzenia podczyszczające - osadniki, dodatkowo zamontować separatory substancji ropopochodnych przed zbiornikami retencyjnymi z których wody będą odprowadzane do rzeki;
- 1.33 zbiorniki retencyjne wyposażyć w zastawki umożliwiające odcięcie dopływu w przypadkach awaryjnych zanieczyszczeń;
- 1.34 zapewnić stałą konserwację urządzeń podczyszczających i odwadniających w celu sprawnego działania tych urządzeń oraz wysokiej skuteczności podczyszczania wód opadowych i roztopowych;
- 1.35 ograniczyć do niezbędnego minimum stosowane środki do eliminacji zimowej śliskości nawierzchni, zgodnie z obowiązującymi normami oraz stosować środki o składzie chemicznym możliwie najmniej uciążliwym dla środowiska.

2. W warunkach Decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach Burmistrza Miasta i Gminy Lipsko z dnia 23 sierpnia 2013 r., znak: ZPIOŚ.7624.6.2010.2011.2012.2013, o środowiskowych uwarunkowaniach w części dotyczącej omawianej inwestycji, wprowadza się następujące zmiany:

- 2.1 Odstępuje się od warunków zawartych w pkt II od ppkt 1) do ppkt 17);
- 2.2 Odstępuje się od warunku zawartego w pkt II ppkt 19);
- 2.3 Pkt II ppkt 20) otrzymuje brzmienie: „prace budowlane, za wyjątkiem prac wymagających ciągłości procesu technologicznego, oraz transport materiałów budowlanych w sąsiedztwie terenów podlegających ochronie akustycznej prowadzić wyłącznie w godz. od 6.00 do 22.00”;
- 2.4 Pkt II ppkt 23) otrzymuje brzmienie: „Plac budowy w środku (sorbenty) do neutralizacji rozlanych substancji ropopochodnych; w przypadku ich awaryjnego wycieku zanieczyszczenie niezwłocznie usunąć, a zużyte środki do neutralizacji substancji ropopochodnych przekazać uprawnionemu odbiorcy”;
- 2.5 Odstępuje się od warunku zawartego w pkt II ppkt 24);
- 2.6 Pkt II ppkt 25) otrzymuje brzmienie: „Zorganizować zaplecze socjalne pracowników, łącznie z tymczasowymi sanitariatami na etapie realizacji przedsięwzięcia ścieki bytowe odprowadzać do szczelnych zbiorników bezodpływowych przewoźnych toalet; ww. zbiorniki systematycznie opróżniać (nie dopuścić do ich przepełnienia) przez uprawniony do tego celu podmiot, a ich zawartość wywozić do oczyszczalni ścieków”;
- 2.7 Odstępuje się od warunku zawartego w pkt II ppkt 26);
- 2.8 Pkt II ppkt 27) otrzymuje brzmienie „System odwodnienia drogi realizować poprzez rowy trawiaste oraz kanalizację deszczową”;
- 2.9 Pkt II ppkt 29) otrzymuje brzmienie: „Przed odprowadzeniem wód opadowych i roztopowych z rowów do odbiorników stosować podczyszczenie i retencje wód w zbiornikach retencyjnych; na wylocie wód ze zbiorników do odbiornika zastosować zastawki, zamykające odpływ w przypadku wystąpienia awaryjnego skażenia wód spływających z nawierzchni drogi, np. w wyniku wypadku drogowego”;
- 2.10 Odstępuje się od warunku zawartego w pkt II ppkt 30);
- 2.11 Odstępuje się od warunku zawartego w pkt II ppkt 31);
- 2.12 Pkt III ppkt 1) otrzymuje brzmienie: „Należy wykonać i utrzymywać w drożności przyrodniczej przejścia dla zwierząt zgodnie z zestawieniem przedstawionym poniżej;

Rodzaj	Orientacyjny kilometraż	Oznaczenie obiektu	Szerokość przejścia	Wysokość przejścia	UWAGI
Przejście dla małych zwierząt zespolone z ciekim	0+243	P1	3,38	2,25	Obustronne półki
Przejście dla małych zwierząt zespolone z ciekim	0+996	P2	5,55	3,87	Obustronne półki
Przejście dla małych zwierząt zespolone z ciekim	0+996 przejście pod drogą równoległą DG1.1	P2.1	5,55	3,87	Obustronne półki
Przejście dla małych zwierząt zespolone z ciekim	2+231	P4	2,49	1,83	Obustronne półki
Przejście dla małych zwierząt zespolone z	2+231	P4.1	2,49	1,83	Obustronne półki

Rodzaj	Orientacyjny kilometraż	Oznaczenie obiektu	Szerokość przejścia	Wysokość przejścia	UWAGI
ciekiem					
Przejście dla małych zwierząt zespolony z ciekkiem rzeka Krępianka	4+376	MD-6*	10,0	3	Obustronne półki

- 2.13 Pkt III ppkt 2) otrzymuje brzmienie: „Celem rekompensaty środowiskowej należy wykonać nowe nasadzenia zieleni izolacyjnej i nasadzeń alejowych oraz obsiew terenu rodzimymi gatunkami roślin nektarodajnych zgodnie z lokalizacją:

L.p.	Kilometraż
Zieleń izolacyjna	
1	2+980 -3+060 (strona zachodnia)
2	2+990 – 3+090 (strona wschodnia)
3	3+100 – 3+600 (strona zachodnia)
4	3+140 – 3+590 (strona wschodnia)
Nasadzenia alejowe	
1	5+370 – 5+425

- 2.14 Pkt III ppkt 3) otrzymuje brzmienie: „wykonanie ekranów akustycznych minimalizujących oddziaływanie hałasu na tereny chronione akustycznie zgodnie z przedstawioną lokalizacją i minimalnymi parametrami:

Lp.	Symbol ekranu	Kilometraż DK79 [km]		Długość [m]	Wysokość [m]	Typ zabezpieczenia
		od	do			
Strona lewa						
1	E1L	0+273	0+050 (DW754)	118	3,5	Ekran pochłaniający
2	E2L	1+454	1+611	157	3,0	Ekran pochłaniający
3	E3L	3+606	3+716	110	3,0	Ekran pochłaniający
4	E4aL	4+160	4+197	37	3,5	Ekran pochłaniający
5	E4bL	4+194	0+045 (DW747)	60	3,5	Ekran pochłaniający
Strona prawa						
6	E1P	0+246	0+052 (DP1908W)	112	3,0	Ekran pochłaniający
7	E2P	3+616	3+695	79	3,0	Ekran pochłaniający

- 2.15 Pkt III ppkt 4) otrzymuje brzmienie: „zaprojektowanie ekranów akustycznych w taki sposób, aby istniała możliwość ich przedłużenia”;

- 2.16 Pkt III ppkt 5) otrzymuje brzmienie: „zaprojektowanie ekranów akustycznych o następujących właściwościach:

a) klasa właściwości pochłaniających: minimum A3;

- b) klasa izolacyjności od dźwięków powietrznych: minimum B3”;
- 2.17 Pkt III ppkt 6) otrzymuje brzmienie: „zaprojektowanie rowów trawiastych odprowadzających wody opadowe z nawierzchni drogi”;
- 2.18 Pkt III ppkt 7) otrzymuje brzmienie: „zaprojektowanie zbiorników retencyjnych na zakończeniu rowów, przed odprowadzeniem wód opadowych do odbiornika, tam gdzie jest to technicznie możliwe zaprojektowanie zbiorników infiltracyjnych (nieszczelnych)”;
- 2.19 Odstępuje się od warunku zawartego w pkt III ppkt 9);
- 2.20 Pkt VII otrzymuje brzmienie: „Zaplanować i wykonać monitoring porealizacyjny fauny przez okres 3 lat od momentu oddania drogi do użytkowania, który powinien:
- umożliwić ocenę efektywności działania zaprojektowanych rozwiązań minimalizujących efekt bariery ekologicznej tworzonej przez drogę, w szczególności: właściwy dobór lokalizacji przejść, odpowiednie ich zagęszczenie, dobór właściwego typu i parametrów technicznych przejść do sytuacji przestrzennej i ekologii gatunków zwierząt, jakim przejścia mają służyć, zróżnicowanie rodzajów przejść, tak aby wszystkie gatunki zwierząt (o różnych wymaganiach) mogły przekraczać planowaną inwestycję liniową, właściwa organizacja zieleni naprowadzającej dla zwierząt w kierunku przejść oraz ich optymalną osłonę, a także właściwy stan ogrodzenia i zastosowanych rozwiązań,
 - w przypadku herpetofauny obejmować cały okres aktywności płazów od migracji godowych do migracji jesiennych na zimowiska, w okresach migracji kontrole powinny odbywać się przynajmniej raz w tygodniu,
 - być wykonany co najmniej dla przejść reprezentatywnych zlokalizowanych w zasięgu regionalnych i ważnych lokalnych korytarzy migracyjnych, :
 - km 0+243 przejście dla małych zwierząt zespolone z ciekim
 - km 0+996 przejście dla małych zwierząt zespolone z ciekim
 - km 0+996 przejście dla małych zwierząt zespolone z ciekim pod drogą równoległą DG1.1
 - km 2+231 przejście dla małych zwierząt zespolone z ciekim
 - km 2+231 przejście dla małych zwierząt zespolone z ciekim
 - km 4+376 przejście dla małych zwierząt zespolone z ciekim rzeka Krępianka
 - dokonać kompleksowej oceny stanu technicznego oraz uwarunkowań środowiskowych przejść:
 - stanu technicznego przejścia (uszkodzenia konstrukcji, uszkodzenia lub braki w ogrodzeniu na przejściu, braki w pokryciu roślinnością, obecność niepożądanych elementów pochodzenia antropogenicznego, obecność obiektów blokujących przejście lub zmniejszających jego drożność dla zwierząt, itp.),
 - zagospodarowanie powierzchni przejścia (pokrycie roślinnością, skład gatunkowy, obecność kamieni, karp korzeniowych, urządzeń technicznych, obecność drogi, cieku wodnego itp.),
 - zagospodarowanie otoczenia przejścia (obecność i stan ogrodzeń naprowadzających, obecność i skład gatunkowy roślinności naprowadzającej, rodzaj środowiska po obu stronach przejścia, typ roślinności, obecność urządzeń i konstrukcji, elementów mogących powodować stres u zwierząt lub utrudniać korzystanie z przejścia, odległość do najbliższych zabudowań),
 - informacja nt. aktywności ludzi na przejściu i w bezpośrednim sąsiedztwie (ślady butów, opon, pozostawione przedmioty),
 - zalecenia dotyczące bieżącej kontroli i zabiegów technicznych w obrębie przejścia,
 - sugestie dotyczące koniecznych, możliwych do przeprowadzenia zmian technicznych przejścia oraz zmian jego zagospodarowania, które powinny przyczynić się do jego lepszego wykorzystania przejścia przez zwierzęta.

Wyniki (coroczne) monitoringu w postaci raportów należy przesyłać do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie – nie później niż 1 miesiąc od daty upływu roku monitoringu.

Ponadto w ramach porealizacyjnego monitoringu przyrodniczego należy wykonać monitoring (odpowiednio w 1, 3 i 5 roku po oddaniu inwestycji do użytkowania) uwzględniający wykorzystanie przejść dla zwierząt przez poszczególne gatunki (grupy zwierząt o zbliżonej ekologii gatunku), kontrolę stanu oraz ocenę utrzymania przejść. Wyniki powyższego monitoringu należy przesyłać do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie każdorazowo

w postaci rocznego raportu, nie później niż do końca lutego za okres minionego roku kalendarzowego.

- 2.21 Pkt VIII otrzymuje brzmienie: „Przedsięwzięcie wymaga sporządzenia analizy porealizacyjnej w zakresie oddziaływania akustycznego, w formie pomiarów kontrolnych wykonanych w trakcie eksploatacji przedsięwzięcia w terminie 12 miesięcy od dnia oddania inwestycji do użytkowania. Wyniki analizy porealizacyjnej należy przedstawić odpowiedniemu organowi w terminie 18 miesięcy od dnia oddania obiektu do użytkowania. Kontrolne pomiary hałasu wykonać w punktach zlokalizowanych w taki sposób, aby przeprowadzone pomiary pozwoliły na ustalenie miejsca o największym oddziaływaniu źródeł hałasu związanych z eksploatacją przedmiotowego przedsięwzięcia na tereny faktycznie zagospodarowane podlegające ochronie akustycznej zlokalizowane w zasięgu oddziaływania akustycznego inwestycji, w tym co najmniej na zabudowę zlokalizowaną wg poniższego wykazu.

Pkt kontrolny	Kilometraż drogi	Strona drogi
PDH1	0+313	prawa
PDH2	0+320	lewa
PDH3	1+506	lewa
PDH4	3+656	prawa
PDH5	3+681	lewa
PDH6	4+217	lewa
PDH7	4+588	prawa

Badania powinny być przeprowadzone przez laboratorium posiadające certyfikat akredytacji, wydany przez PCA lub równoprawną jednostkę akredytującą.

W przypadku niedotrzymania standardów jakości środowiska należy zastosować odpowiednie dodatkowe zabezpieczenia minimalizujące negatywne oddziaływanie przedmiotowej inwestycji (np. podwyższenie już zrealizowanych lub wykonanie dodatkowych ekranów akustycznych). Jeżeli nie będzie możliwości technicznych, technologicznych i organizacyjnych, by zapobiec ewentualnym przekroczeniom dopuszczalnych poziomów hałasu, należy podjąć działania mające na celu utworzenie obszaru ograniczonego użytkowania.

Pozostałe warunki zawarte w ww. decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach pozostają bez zmian.

UZASADNIENIE

W dniu 15 czerwca 2022 r. do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie (zwanego dalej „Regionalnym Dyrektorem”) wpłynął wniosek Wojewody Mazowieckiego dnia 13 czerwca 2022 r., znak: WI-I.7820.1.16.2021.EG, o ponowne uzgodnienie warunków realizacji w ramach ponownej oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięcia pn.: „Budowa obwodnicy Lipska w ciągu drogi krajowej nr 79 Zadanie II – od km 0+000 do km ok. 5+425”.

Do przedmiotowego wniosku załączono:

- kopię wniosku Inwestora Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad. z dnia 9 grudnia 2021 r., o wydanie zezwolenia na realizację inwestycji drogowej wraz z uzupełnieniami z dnia 8 marca 2022 r. oraz 17 maja 2022 r.;
- kopię decyzji Burmistrza Miasta i Gminy Lipsko z dnia 23 sierpnia 2013 r., znak: ZPIOŚ.7624.6.2010.2011.2012.2013, o środowiskowych uwarunkowaniach dla planowanego przedsięwzięcia (zwanego dalej „DŚU”),
- kopię postanowienia Burmistrza Miasta i Gminy Lipsko z dnia 6 sierpnia 2019 r., znak: RGS.7624.6.2010.2011.2012.2013 wyrażającego stanowisko że aktualne są warunki realizacji przedsięwzięcia określone w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach z dnia 23 sierpnia 2013 r.,
- kopię decyzji Burmistrza Miasta i Gminy Lipsko z dnia 9 lipca 2021 r., znak: RGS.6220.2.2021, o środowiskowych uwarunkowaniach dla inwestycji towarzyszących przedmiotowemu przedsięwzięciu,
- raport o oddziaływaniu planowanej inwestycji na środowisko (zwany dalej „raportem oos”) w trzech egzemplarzach,

Ponadto o konieczność przeprowadzenia ponownej oceny oddziaływania na środowisko ww. przedsięwzięcia wniosł Inwestor we wniosku o wydanie decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej.

W odpowiedzi na wezwanie Regionalnego Dyrektora z dnia 15 czerwca 2022 r., znak: WOOS-I.4222.8.2022.AST, Wojewoda Mazowiecki pismem z dnia 13 lipca 2022 r., znak: WI-I.7820.1.16.2021.EG, przesłał aneks do raportu oos wyjaśniający kwestię zakresu przedmiotowego przedsięwzięcia oraz rozbieżności w jego kilometrażu.

W toku prowadzonego postępowania Regionalny Dyrektor pismami z dnia 20 lipca 2022 r., znak: WOOS-I.4222.8.2022.AST.2 oraz WOOS-I.4222.8.2022.AST.3 wystąpił do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lipsku (zwanego dalej „PPIS”) oraz do Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie (zwanego dalej „DRZGW”) o wydanie opinii, o której mowa w art. 90 ust. 2 ustawy oos. W odpowiedzi na powyższe wystąpienia DRZGW pismem z dnia 28 lipca 2022 r., znak: WA.RZŚ.435.5.158.2022.KK zawiadomił o przekazaniu dokumentacji zgodnie z właściwością do Dyrektora Zarządu Zlewni w Radomiu (zwanego dalej „DZZ”). DZZ pismem z dnia 3 sierpnia 2022 r., znak: WA.ZZŚ.4.4360.1.251.2022.SP wydał pozytywną opinię dla realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia określając także dodatkowe warunki jej realizacji. Jednocześnie PPIS pismem z dnia 3 sierpnia 2022 r. nr 26/ZNS/2022 również zaopiniował pozytywnie realizację przedmiotowej inwestycji.

Regionalny Dyrektor dokonując analizy merytorycznej przedłożonego raportu oos pismem z dnia 22 sierpnia 2022 r., znak: WOOS-I.4222.8.2022.AST.4, wezwał Wojewodę Mazowieckiego do uzupełnienia raportu oos m.in. w zakresie ochrony przyrody, ochrony przed hałasem oraz ochrony powietrza. Uzupełnienie na powyższe wezwanie wpłynęło do tutejszego organu w dniu 10 października 2022 r., przy piśmie Wojewody Mazowieckiego z dnia 4 października 2022 r., znak: WI-I.7820.1.16.2021.EG.

Regionalny Dyrektor dokonując analizy merytorycznej przedłożonego uzupełnienia raportu oos pismem z dnia 4 listopada 2022 r., znak: WOOS-I.4222.8.2022.AST.5, ponownie wezwał Wojewodę Mazowieckiego do uzupełnienia raportu oos w zakresie ochrony przed hałasem oraz ochrony powietrza. Uzupełnienie na powyższe wezwanie wpłynęło do tutejszego organu w dniu 2 grudnia 2022 r., przy piśmie Wojewody Mazowieckiego z dnia 28 listopada 2022 r., znak: WI-I.7820.1.16.2021.EG.

Jednakże, po dokładnej analizie przedłożonego uzupełnienia raportu oos, Regionalny Dyrektor pismem z dnia 15 grudnia 2022 r., znak: WOOS-I.4222.8.2022.AST.6, po raz kolejny wezwał Wojewodę Mazowieckiego do uzupełnienia raportu oos w zakresie ochrony przed hałasem oraz ochrony powietrza. Uzupełnienie na powyższe wezwanie wpłynęło do tutejszego organu w dniu 4 stycznia 2023 r., przy piśmie Wojewody Mazowieckiego z dnia 29 grudnia 2022 r., znak: WI-I.7820.1.16.2021.EG.

Z uwagi na powyższe uzupełnienia Regionalny Dyrektor pismami z dnia 25 stycznia 2023 r., znak: WOOS-I.4222.8.2022.AST.7 oraz WOOS-I.4222.8.2022.AST.8 ponownie wystąpił do PPIS oraz do DRZGW o wydanie opinii, o której mowa w art. 90 ust. 2 ustawy oos. Pismem z dnia 2 lutego 2023 r. znak: ZNS.9022.4.5.2.2023, PPIS podtrzymał swoje stanowisko wyrażone w opinii sanitarnej nr 26/ZNS/2022 z dnia 3 sierpnia 2022 r. W odpowiedzi na powyższe wystąpienia DRZGW pismem z dnia 1 lutego 2023 r., znak: WA.RZŚ.4901.5.7.2023.KK zawiadomił o przekazaniu dokumentacji zgodni z właściwością do DZZ. DZZ pismem z dnia 6 lutego 2023 r., znak: WA.ZZŚ.4.4360.1.251.2022.SP poinformował tutejszy organ, iż treść jego opinii z dnia 3 sierpnia 2022 r., pozostaje nadal aktualna.

Pismem z dnia 10 lutego 2023 r., znak: WOOS-I.4222.8.2022.AST.9, Regionalny Dyrektor wystąpił do Wojewody Mazowieckiego, jako organu właściwego w sprawie wydania decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, o zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu w trybie art. 33-36 i 38 ustawy oos.

Wojewoda Mazowiecki pismem z dnia 24 lutego 2023 r. znak: WI-I.7820.1.16.2021.EG, poprzez platformę e-PUAP, zawiadomił Regionalnego Dyrektora, o zapewnieniu możliwość udziału społeczeństwa w trybie art. 33-36 i 38 ustawy oos w dniach od 23 lutego 2023 r. do 25 marca 2023 r.

W dniu 21 marca 2023 r. do tutejszego organu wpłynęło pismo Wojewody Mazowieckiego z dnia 17 marca 2023 r., znak WI-I.780.1.16.2021.EG, wraz z którym to przekazano wniosek Inwestora z rozszerzeniem zakresu planowanej inwestycji, który to został przez Wojewodę Mazowieckiego wycofany pismem w dniu 31 marca 2023 r.

Pismem z dnia 28 marca 2023 r., znak: WI-I.7820.1.16.2021.EG, Wojewoda Mazowiecki poinformował tutejszy organ, iż w terminie wyznaczonym na zapoznanie się z niezbędną dokumentacją sprawy, możliwością składania uwag i wniosków w związku z zapewnieniem udziału społeczeństwa dla realizacji przedmiotowej inwestycji nie wpłynęły żadne uwagi od stron postępowania.

Treść niniejszego postanowienia przygotowano w oparciu o informacje zawarte w zgromadzonym materiale dowodowym, a także wykorzystano wiedzę i doświadczenie organu w zakresie ochrony środowiska.

Po analizie przedłożonej dokumentacji Regionalny Dyrektor wprowadził zapisy (zmieniające/uszczegóławiające warunki z DŚU m.in. ze względu na zmiany techniczne i technologiczne) w punktach: 2.3, 2.4, 2.6, 2.8, 2.9, od 2.12 do 2.18, 2.20 i 2.21 sentencji niniejszego postanowienia. Regionalny Dyrektor odstąpił od niektórych warunków (punkty 2.1, 2.2, 2.5, 2.7, 2.1, 2.11, 2.19 sentencji niniejszego postanowienia), czego uzasadnieniem był fakt, że zaplanowane przez Inwestora: zakres rzeczowy oraz organizacja wykonania przedmiotowego przedsięwzięcia spowodowały nieadekwatność i nieracjonalność wybranych warunków z DŚU, a w konsekwencji brak zasadności ich stosowania.

Warunki od 1.1 do 1.3 sentencji postanowienia ograniczają ryzyko nieumyślnego zabijania zwierząt podczas wykonywania prac w trakcie realizacji planowanej inwestycji. Warunek 1.4 wskazuje konieczność zastosowania odpowiednich zabezpieczeń wykopów powstałych podczas realizacji inwestycji, a w razie konieczności umożliwienie bezpieczne wydostanie się zwierząt z terenu budowy. Natomiast punkt 1.5 sentencji postanowienia wskazuje sposób ochrony systemu korzeniowego roślin w trakcie prac ziemnych w sąsiedztwie drzew i krzewów. Warunek 1.6 nakazuje wykonać obsiew terenu oraz nasadzenia rekompensacyjne rodzimymi gatunkami roślin zieleni przydrożnej i alejowej utraconej w trakcie realizacji inwestycji. Warunek w punkcie 1.7 wprowadza obsadzenie ekranów roślinnością, która ma na celu poprawę estetyki krajobrazu przekształconego antropogenicznie. Warunek w punkcie 1.8 wprowadza zastosowanie odpowiednich ostrzegawczych znaków drogowych celem zachowania szczególnej ostrożności dla użytkowników drogi. Natomiast warunki w punktach od 1.9 do 1.17 nakazują zaprojektowanie wygrodzeń mających na celu minimalizację kolizji zwierząt przedostających się w rejon pasa drogowego jezdni; zaprojektowanie zbiorników wodnych na wzór naturalnych akwenów tak aby nie stanowiły one pułapki dla zwierząt bez możliwości wydostania się; mają na celu wprowadzenie montażu wygrodzeń naprowadzających zwierzęta w bezpieczne miejsca poza teren pasa drogowego; wprowadzają możliwość wydostania się drobnych zwierząt z kanalizacji deszczowej i nakazują uformowanie odpowiednich nachyleń skarpy ułatwiających swobodną migrację zwierząt. Warunki od pkt 1.18 do punktu 1.35 zostały określone w opinii DZZ.

Zmiana warunku określonego w pkt 2.3 ma na celu doprecyzowanie ograniczeń akustycznych związanych z realizacją inwestycji. Jednocześnie punkt 2.4 i 2.6 wynika z doprecyzowania użytych w DŚU sformułowań. Modyfikacja warunku w punkcie 2.8 wynika z faktu, że podstawowy element systemu odwodnienia projektowanej drogi – trasy głównej kl. GP (obwodnicy) stanowiąc będą rowy otwarte. Z uwagi na wykazany obliczeniowo brak przekroczeń wartości dopuszczalnej zawiesin ogólnych oraz węglowodorów ropopochodnych odstąpiono od konieczności stosowania przegród sedimentacyjnych na rowach drogowych. Modyfikacja w punkcie 2.9 wynika z zastosowania w dwóch lokalizacjach zbiorników szczelnych. Zmiana brzmienia warunku wskazana w pkt 2.12 sentencji postanowienia nakazuje zaprojektowanie przejść dla zwierząt w rejonie obszarów cennych przyrodniczo mających za zadanie utrzymanie tras migracji dzikich zwierząt, natomiast zmiana w pkt 2.13 nakazuje wykonać obsiew terenu oraz nasadzenia rekompensacyjne rodzimymi gatunkami roślin zieleni przydrożnej i alejowej utraconej w trakcie realizacji inwestycji. Inwestycja zlokalizowana jest na terenie województwa mazowieckiego w powiecie lipskim, w obrębie gminy Lipsko. Przedmiotem inwestycji jest budowa obwodnicy Lipska w ciągu drogi krajowej nr 79. Inwestycja polega na budowie odcinka o długości, około 5,43 km. Przedmiotowa inwestycja zlokalizowana jest w granicach korytarza ekologicznego o znaczeniu krajowym i międzynarodowym Puszcza Świętokrzyska – Dolina Wisły

GKPD-5C. Najbliżej położone względem niniejszej inwestycji obszary Natura 2000 znajdują się w następującej odległości:

- około 7,5 km – specjalny obszar ochrony siedlisk Przełom Wisły w Małopolsce PLH060045,
- około 9,0 km – obszar specjalnej ochrony ptaków Małopolski Przełom Wisły PLB140006.

Początek opracowania zlokalizowany jest w rejonie km 128+200 w ciągu drogi krajowej nr 79. Koniec opracowania zlokalizowano w projektowanej km 5+425, na granicy działki nr 2307/4, miasto Lipsko. Projektowana obwodnica przebiega przez otwarte tereny rolne, bądź nieużytki, a w niewielkiej części w otoczeniu leśnym. Pozostające w użytkowaniu tereny rolnicze są miejscem kształtowania się zbiorowisk roślinności segetalnej związanych z uprawami. Obecnie istniejąca roślinność na przeważającej części analizowanego obszaru w znacznej mierze odbiega od potencjalnego stanu naturalnego, co ma związek z rozwojem osadnictwa oraz działalnością gospodarczą (w tym rolnictwem). Jedynie w rejonie kompleksów leśnych północnej części terenu objętego opracowaniem, lasy gospodarcze nawiązują do kontynentalnych borów mieszanych, stanowiących potencjalną roślinność naturalną w tym rejonie. Projektowana droga przebiega w otoczeniu leśnym na orientacyjnych odcinkach 0+360 – 1+120 strona prawa i lewa oraz 1+120 – 2+400 strona prawa. Występujące tu drzewostany mają w większości charakter mieszany i nawiązują do kontynentalnych borów mieszanych *Quercus roboris-Pinetum*. Tworzone są one przede wszystkim przez sosnę zwyczajną (*Pinus sylvestris*), z udziałem brzozy brodawkowatej (*Betula pendula*) i dębów (*Quercus sp.*) oraz lokalną domieszką osiki (*Populus tremula*), czy jałowca (*Juniperus communis*) i czarnechy amerykańskiej (*Prunus serotina*) w podszycie. Runo zwykle dobrze rozwinięte jest tworzone przez takie gatunki jak borówka czernica (*Vaccinium myrtillus*), borówka brusznica (*Vaccinium vitis-idaea*), a ponadto jeżyny (*Rubus sp.*) oraz trawy, w tym śmiałka pogiętego (*Deschampsia flexuosa*) czy trzęślice modrej (*Molinia caerulea*). W starszych drzewostanach dobrze rozwinięta jest również warstwa mszysta. Stwierdzono występowanie pospolitych gatunków, takich jak: tujowiec tamaryszkowy *Thuidium tamariscinum*, brodawkowiec czysty *Pseudoscleropodium purum*, rokiennik pospolity *Pleurozium schreberi*, widłoząb kędzierzawy *Dicranum polysetum*, gajnik lśniący *Hylacomium splendens*, bielistka siwa *Leucobryum glaucum*, złotowłos strojny *Polytrichastrum formosum*, żurawiec falisty *Atrichum undulatum*, krótkosz pospolity *Brachythecium rutabulum*. Do stwierdzanych gatunków epifitycznych należą przede wszystkim rokiety cyprysowate *Hypnum cupressiforme* oraz pospolite gatunki z rodzaju szurpek *Orthotrichum*. W miejscach bardziej wilgotnych pojawiają się płozymeryki pokrewne *Plagiomnium affine* oraz płaskomerzyki falisty *Plagiomnium undulatum*. Udział poszczególnych gatunków jest zmienny w zależności od lokalizacji i lokalnych uwarunkowań siedliskowych. W lokalnych, śródleśnych obniżeniach terenu, jak np. w rejonie km 1+700 pojawiają się również niewysokie gatunki wierzb wraz z roślinnością terenów wilgotnych i podmokłych jak na przykład sit (*Juncus sp.*).

Poza opisanymi wyżej terenami leśnymi, a także lokalnymi obszarami zabudowy projektowana obwodnica przebiega przez otwarte tereny rolne, bądź nieużytki. Pozostające w użytkowaniu tereny rolnicze są miejscem kształtowania się zbiorowisk roślinności segetalnej związanych z uprawami. Natomiast nieużytki są miejscem występowania zbiorowisk ruderalnych takich jak: *Erigeronto-Bryetum*, *Artemisio-Tanacetum vulgare*, *Berteroetum incanae*, *Dauco-Picridetum hieracioidis*. Notuje się również obecność dwóch zespołów (*Calamagrostierum epigei* oraz *Rudbeckio-Solidaginetum*) będących efektem ekspansji gatunków kosmopolitycznych jak trzcinnik piaskowy (*Calamagrostis epigejos*), czy nawłóć kanadyjska (*Solidago canadensis*). Nierzadko suche nieużytki są miejscem rozwoju spontanicznych zadrzewień sosnowych. W rejonie km 0+100 – 0+200 po stronie prawej występują suche zbiorowiska murawowe z niezapominajką piaskową (*Myosotis stricta*) oraz fiołkiem psim (*Viola canina*).

Spośród roślinności terenów otwartych wyróżnić można turzycowisko – zespół turzycy błotnej *Caricetum acutiformis* kształtujące się nad rzeką Krępianką w rejonie km 4+300 – 4+400. Ponadto w rejonie rzeki Krępianki kształtują się również zbiorowiska nitrofilne *Urtico-Calystegietum* z pokrzywą (*Urtica sp.*) i przytulią czepną (*Galium aparine*). Na obrzeżach terasy zalewowej tworzą się zbiorowiska bzu czarnego (*Sambucetum nigrae*).

Warto zwrócić uwagę również na zbiorowiska ramienic *Charetum aculeolatae* o znaczeniu wspólnotowym (kod: 3140) w niewielkich zbiornikach wodnych nad rzeką Krępianką, w rejonie km 4+350 po stronie lewej.

Również nad rzeką Krępianką, na wysokości km 4+400, stwierdzono występowanie kolczurki klapowanej (*Echinocystis lobata*) – gatunku wymienionego w załączniku do Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 września 2011 r. w sprawie listy roślin i zwierząt gatunków obcych, które

w przypadku uwolnienia do środowiska przyrodniczego mogą zagrozić gatunkom rodzimym lub siedliskom przyrodniczym.

W siedliskach otwartych stwierdzano pospolite gatunki mszaków takich jak brodek murowy *Tortulla muralis*, zęboróg czerwony *Ceratodon purpureus*, fałdownik nastroszony *Rhytidiadelphus aquarrosus*. Na obszarach zabudowanych, sąsiadujących z przedmiotową inwestycją, występuje zieleń wysoka typowa dla tego rodzaju terenów. Tworzą ją nasadzenia drzew i krzewów ozdobnych w ogródkach przydomowych. Drugim typem zieleni związanym z zabudowaniami są niewielkie sady przydomowe z drzewami i krzewami owocowymi, których przykładem może być grusza (*Pyrus communis*), jabłoń domowa (*Malus domestica*), śliwa domowa (*Prunus domestica*). W nasadzeniach pojawiają się także kosodrzewina *Pinus mugo* oraz cis pospolity *Taxus baccata*. W związku z tym, że nie są to rośliny dziko występujące, nie podlegają ochronie prawnej mimo tego, że znajdują się w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin.

W obszarze objętym inwentaryzacją stwierdzono występowanie pospolitych gatunków grzybów w odpowiednich dla nich siedliskach. Na terenach leśnych pojawiały się między innymi: podgrzybek brunatny *Imleria badia*, podgrzybek zajacek *Xerocomus subtmentosus*, pieprzniki *Cantharellus* sp., muchomor czerwony *Amanita muscaria*, wrośniaki *Trametes* sp., pniarek brzozy *Fomitopsis betulina*, hubiak pospolity *Formes fomentarius*, maślanka wiązkwata *Hypholoma fasciculare*, purchawka gruszkowata *Apioperdon pyriforme*, uszak bżowy *Auricularia auricula-judae*. Wśród grzybów zlichenizowanych stwierdzono występowanie chrobotka najeżonego *Cladonia portentosa* oraz porosty epifityczne takie jak: złotorost ścienny *Xanthoria parietina*, pustułka pęcherzykowata *Hypogymnia physodes*, mąkla tarniowa *Evernia prunastri*, czy gatunki z rodzaju obrost *Physcia* sp.

Faunę w obszarze inwestycyjnym stanowią głównie gatunki pospolite w skali kraju zasiedlające mozaikę krajobrazu w postaci lasów i pól uprawnych (występowanie jeża europejskiego, kreta europejskiego i wiewiórki pospolitej). W analizowanym przypadku, za miejsca najbardziej cenne faunistyczne należy uznać zbiorniki wodne (obecność bobra europejskiego), doliny cieków czy lokalne kompleksy leśne.

Analizowany obszar jest miejscem występowania różnych grup bezkręgowców zasiedlających zróżnicowane nisze ekologiczne. Mięczaki lądowe są reprezentowane przez pospolitych przedstawicieli ślimaków, w tym objętego ochroną częściową ślimaka winniczka (*Helix pomatia*).

Do występujących tutaj pajęczaków należą pospolici w całym kraju przedstawiciele wśród których wymienić można chociażby wałęsaki (*Pardosa* sp.), krzyżaki (*Araneus* sp.), skakuny (*Salticus* sp.) i inne oraz gatunki typowo związane z osadami ludzkimi. W bezpośrednim zasięgu inwestycji nie stwierdzono występowania gatunków pajęczaków podlegających ochronie prawnej.

Bez wątpienia na analizowanym obszarze najliczniej reprezentowaną grupą bezkręgowców są owady należące do różnych taksonów w tym ważek, chrzączek, skorków, prostoskrzydłych, pluskwiaków, błonkówek, muchówek, chrząszczy czy motyli. Nie stwierdzono obecności chronionych ksylofagów, w tym pachnicy dębowej i kozioroga dębosza. Z cennych gatunków należy wymienić podlegającego ochronie ścisłej i wymienionego w 2 załączniku Dyrektywy Siedliskowej motyla - czerwonończyka nieparka *Lycaena dispar*.

Pośród cieków wodnych przecinających analizowany obszar pod kątem możliwości bytowania ichtiofauny wyróżnia się przede wszystkim Krępanka, która poza pospolitymi przedstawicielami ichtiofauny takimi jak: szczupak, lin, okoń, leszcz, krąp, jaź, boleń, karaś pospolity, karaś srebrzysty, kleń, sandacz, sum, karp, miętus, węgorz, ukleja, ciernik, jazgarz, jelec, słonecznica, wzdręga, kiełb, jest potencjalnym siedliskiem gatunków chronionych, jak również gatunków nie podlegających ochronie, lecz ujętych na Czerwonej Liście Zwierząt Ginących i Zagrożonych w Polsce.

Ponadto w granicach analizowanego obszaru, poza bezpośrednim terenem inwestycji, zlokalizowane są niewielkie zbiorniki wodne stanowiące potencjalne siedlisko dla pospolitych gatunków. Na przedmiotowym terenie odnotowano występowanie przynajmniej 4 gatunków płazów (ropucha szara, grzebiuszka ziemna, żaba trawna, żaba zielona) oraz 2 gatunków gadów (jaszczurka zwinka oraz zaskroniec zwyczajny).

W oparciu o materiały źródłowe oraz przeprowadzone wizje terenowe na przedmiotowym terenie stwierdzono występowanie szeregu gatunków ptaków związanych zarówno z terenami otwartymi (uprawami, łąkami i nieużytkami) jak również z siedliskami wodnymi, lasami oraz siedzibami ludzkimi. W obszarze objętym opracowaniem nie stwierdzono obecności wyznaczonych stref ochrony miejsc rozrodu i regularnego występowania gatunków ptaków z załącznika 4 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt.

Prócz gatunków szeroko rozprzestrzenionych i pospolicie występujących w kraju, występują tutaj również gatunki rzadsze oraz gatunki ujęte w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej, a wśród nich m in., dzięcioł czarny, dudek, lerka czy gąsiorek.

Dzięcioł czarny jako gatunek typowo leśny unika obszarów o niskiej lesistości (Jermaczek i Sikora 2007). Występuje we wszystkich typach lasów, w płatach różnej wielkości. Pełni w lasach rolę tzw. gatunku zwornikowego. Wykuwane przez niego dziuple są niezbędne dla występowania wielu gatunków zwierząt, w tym wielu zagrożonych gatunków ptaków. Najnowsze badania wskazują, że w przeciwieństwie do innych wyspecjalizowanych gatunków leśnych, fragmentacja lasów pozytywnie wpływa na prawdopodobieństwo. Liczebność populacji dzięcioła czarnego w 2020 r. wynosiła 50 par na ternie puszczy (Chmielewski i in. 2020). Stanowiska rozmieszczone są równomiernie na terenach leśnych w całym obszarze. Zagrożeniem dla niego jest ograniczanie zwartych obszarów leśnych. Biorąc pod uwagę trend liczebnościowy i rozpowszechnienie w kraju z uwzględnieniem lokalnego statusu, wyklucza się jakiegokolwiek znaczące oddziaływanie na lokalną populację tego gatunku.

Dudek jest gatunkiem związanym przede wszystkim z urozmaiconym krajobrazem rolniczym. W Polsce optymalne siedliska, w których osiąga największe zagęszczenia, to mozaika pól, łąk, pastwisk, zadrzewień i rozproszonej zabudowy wiejskiej. Kluczowym elementem obecnym w rewirze dudka są piaszczyste murawy porośnięte skąpą roślinnością, na których zdobywa pożywienie. Są to najczęściej wydmy, suche pastwiska, pola uprawne oraz skraje piaszczystych dróg. Tego typu siedliska występują przeważnie w strefie przykrawędziowej dolin dużych rzek niżowych. Mimo, że dudek nie jest gatunkiem leśnym, spotkać go można także wewnątrz rozległych kompleksów leśnych, zwłaszcza w pobliżu przecieków, szerokich dróg, zrębów i polan, choć najczęściej gniazduje w strefie ekotonu. Może też występować na poligonach wojskowych i na skrajach żwirowni lub wyrobisk piasku.

Lerka *Lullula arborea* wg Kuczyński L., Chylarecki P. 2012 występuje w regionach o dużym udziale borów sosnowych i towarzyszących im suchych i pozbawionych roślinności, wyniesień, wydm i poręb. Najwyższe zagęszczenia osiąga na południowym Pomorzu, ziemi lubuskiej oraz na Kurpiach. Według T. Chodkiewicz, L. i in. liczebność tego gatunku wynosi 270 000 – 490 000 par i uznaje się go za liczny. Według zaś Chylareckiego, i inni 2015 lerka gniazduje powszechnie na obszarze całego kraju, będąc w ostatnich kilkunastu latach gatunkiem średnio liczny. Krajowa populacja zwiększyła swą liczebność około dwukrotnie w latach 2000–2009 i spadła do poziomu wyjściowego w ciągu następnych 4 lat. Jako niekorzystne ocenić należy likwidowanie krzewów i drzew, które w przypadku omawianego przedsięwzięcia, w wariantcie 1 jest jedynym źródłem negatywnych oddziaływań. W związku z tym – podobnie jak w przypadku gąsiorka wycinka winna nastąpić poza okresem lęgowym lub pod nadzorem ornitologicznym. Biorąc pod uwagę trend liczebnościowy i rozpowszechnienie w kraju z uwzględnieniem lokalnego statusu, wyklucza się jakiegokolwiek znaczące oddziaływanie na lokalną populację tego gatunku.

Gąsiorek *Lanius collurio* to najliczniejszy krajowy przedstawiciel rodziny dzierzb (*Laniidae*). Na terenie kraju jest szeroko rozpowszechniony, średnio liczny lub liczny (Sikora i in. 2007). Wg „Oceny liczebności populacji ptaków lęgowych w Polsce w latach 2008–2012” T. Chodkiewicz i in. liczebność tego gatunku wynosi 740 000-1 100 000 i uznaje się go tutaj za liczny. Wg najbardziej aktualnych danych, tj. Chylarecki Pi in. 2018. Trendy liczebności ptaków w Polsce trend liczebnościowy tego gatunku wykazuje umiarkowany wzrost, a pod względem rozpowszechnienia jest on stabilny. Siedliskiem tego ptaka są skraje lasów i zadrzewień, młodniki, pasy krzewów wśród łąk oraz wzdłuż dróg. Promień terytorium gąsiorka wynosi około 200 m. Niezbędne atrybuty siedliska dla tego gatunku to krzewy, otwarta przestrzeń z niską roślinnością trawiastą i miejsca na polowania z czatowni. Gąsiorek buduje gniazda wewnątrz krzewów lub koron niewysokich drzewek, ze szczególnym uwzględnieniem krzewów i drzew kolczastych. Rzadko kiedy gniazdo jest umieszczone wyżej niż na wysokości do 3 m. Zagrożeniem dla gąsiorka jest usuwanie tychże przede wszystkim krzaczastych zarośli. Biorąc pod uwagę stabilność, a nawet wzrost liczebności w kraju z uwzględnieniem lokalnego statusu, tj. liczny – nie uznaje się za znacząco negatywny wpływ przedsięwzięcia na ten gatunek.

W przypadku ww. gatunków ptaków metodą minimalizacji oddziaływań jest przeprowadzenie usunięcia drzew i krzewów pod nadzorem ornitologicznym, który wykluczy czynne gniazdo lub uzyska na rzecz Wykonawcy prac działającego w imieniu Inwestora stosowną decyzję derogacyjną. Z uwagi na likwidację tylko pojedynczych siedlisk oraz mając na uwadze trend liczebnościowy i rozpowszechnienie w kraju z uwzględnieniem lokalnego statusu wyklucza się jakiegokolwiek znaczące oddziaływanie na lokalne populację ww. gatunków ptaków.

W ramach przeprowadzonych kontroli terenowych chiropterofauny na analizowanym obszarze zidentyfikowano występowanie przedstawicieli z gatunków: mroczek późny *Eptesicus serotinus*, mroczek

pożłocisty *Eptesicus nilsoni*, borowiec wielki *Nyctalus noctula*, karlik większy *Pipistrellus nathusii*, karlik malutki *Pipistrellus pipistrellus*, karlik drobny *Pipistrellus pygmaeus*, mopek (*Barbastella barbastellus*), a także przedstawiciele rodzaju gacek (*Plecotus sp.*) oraz nocek *Myotis sp.*

Generalnie w analizowanym obszarze, zwłaszcza w rejonie projektowanego pasa drogowego, brak jest miejsc, które stanowiłyby atrakcyjne zimowiska dla licznych zgrupowań nietoperzy. Nie można wykluczyć jednak, że pojedyncze osobniki lub ich niewielkie grupy mogą zimować w budynkach zlokalizowanych na terenie przyległym do planowanej inwestycji.

W oparciu o przeprowadzone analizy stwierdza się, że do najintensywniej wykorzystywanych przez nietoperze miejsc (żerowisk) należy rejon koryta rzeki Krępanki na wysokości km 4+400, gdzie stwierdzano gatunki przemieszczające się na wysokich pułapach jak borowiec wielki, mroczek późny i mroczek pożłocisty, a także gatunki przelatujące na niższych poziomach tj. karliki i nocki. Poza wskazanym rejonem nie stwierdzono tras regularnych, intensywnych przelotów nietoperzy pozostających w kolizji z planowaną inwestycją.

W oparciu o analizę dostępnych danych oraz przeprowadzone badania terenowe na analizowanym obszarze zidentyfikowano występowanie pojedynczego zbiorowiska roślinnego o charakterze siedliska przyrodniczego ujętego w Załączniku I Dyrektywy 92/43/EWG (Dyrektywy Siedliskowej): Twardowodne oligo i mezotroficzne zbiorniki z podwodnymi łąkami ramienic *Charatea* – kod: 3140.

Siedliska te zlokalizowane są w niewielkich zbiornikach wodnych nad rzeką Krępanką w rejonie km 4+350 po stronie lewej.

Są to naturalne zbiorniki wód oligo i mezotroficznych o umiarkowanej lub wysokiej zawartości elektrolitów, w których ramienice (*Charophyta*) stanowią dominującą grupę roślin porastających dno zbiornika – tzw. łąki podwodne często o charakterze jednogatunkowych agregacji. Jeziora te charakteryzują się dużą przezroczystością i zazwyczaj szmaragdowozielonym kolorem wody spowodowanym jej czystością oraz dużą ilością jonów wapnia. Wobec dużej przezroczystości wód ramienice mogą wegetować na znacznych głębokościach i łąki ramienicowe zajmują często duże powierzchnie dna zbiornika. Łąki te są zbudowane albo wyłącznie przez ramienice, albo tworzą zbiorowiska z niewielkim udziałem przedstawicieli innych grup systematycznych hydromakrofitów.

Analizowany obszar jest zlokalizowany w zasięgu paneuropejskiego korytarza ekologicznego o znaczeniu międzynarodowym i krajowym i regionalnym „Puszcza Świętokrzyska – Dolina Wisły” (GKPDc-4C). Korytarz ten do ok. km 3+700 pozostaje w kolizji z projektowaną inwestycją.

Realizacja inwestycji będzie związana z potencjalną koniecznością naruszenia siedlisk niektórych gatunków roślin podlegających ochronie do których należą pospolite mszaki takie jak brodawkowiec czysty, rokićnik pospolity, gajnik lśniący, czy widłoząb kędzierzawy. Są to gatunki pospolite i szeroko rozprzestrzenione na terenie kraju, a część z nich pojawia się również na siedliskach wtórnych. W związku z powyższym realizacja inwestycji oraz związana z nią konieczność naruszenia siedlisk nie wpłynie na ogólny stan populacji tych roślin zarówno na analizowanym terenie jak i w skali regionu oraz kraju.

Ponadto oddziaływaniom będą potencjalnie podlegały również stanowiska ramienicy kolczastej objętej ochroną częściową. Jej stanowiska występują w całym kraju, choć bywa rzadka. Niemniej z uwagi na fakt, iż poza granicami terenu inwestycji zachowane zostaną przeważająco powierzchniowo fragmenty siedlisk tego gatunku (ponad 68%) nie przewiduje się istotnego wpływu na ogólny stan populacji ramienicy w skali regionu czy kraju.

Ze względu na fakt, iż realizacja inwestycji będzie związana z ingerencją w miejsca występowania gatunków roślin, zwierząt i grzybów podlegających ochronie przed jej rozpoczęciem konieczne będzie uzyskanie stosownych zezwoleń Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska na odstąpienie od zakazów (wykonanie czynności podlegających zakazom) dotyczących gatunków roślin podlegających ochronie.

Potencjalne oddziaływanie inwestycji na etapie jej realizacji będzie miało charakter nagły, uniemożliwiający zwierzętom uaktywnienie procesów adaptacyjnych. Niekorzystny wpływ przedsięwzięcia na etapie realizacyjnym cechuje wysoka intensywność w relatywnie krótkim czasie. Należy zaznaczyć, że większość z ww. oddziaływań ustąpi po skończeniu fazy budowy. Ponadto w stosunku do niektórych z nich przewiduje się ograniczenie lub wyeliminowanie poprzez podjęcie odpowiednich działań ograniczających, bądź zapobiegawczych.

Przedmiotowa inwestycja zlokalizowana jest w obszarze, gdzie dominującym typem krajobrazu jest krajobraz kulturowy, ukształtowany w wyniku świadomych modyfikacji pokrycia terenu przez człowieka.

Dla ograniczenia omawianych wyżej zjawisk (kolizji czy też wystąpienia efektu barierowego) w ramach przedmiotowej inwestycji (w myśl zapisów decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach) przewidziano realizację przejść dla małych zwierząt zapewniających możliwość bezkolizyjnego przekraczania trasy w rejonie km 0+243, 0+997, 2+231 oraz 4+393. Niemniej ze względu na brak wygrodzenia trasy ogrodzeniem drogowym, poza rejonami wymienionych wyżej rejonów przejść, zwierzęta będą mogły podejmować próby przekraczania drogi po jej powierzchni.

Lokalne szlaki migracji zawierające się w granicach głównego (międzynarodowego) korytarza ekologicznego. Szlaki te już obecnie są przecinane przez istniejącą drogę krajową nr 79. Przewiduje się więc, że z chwilą realizacji obwodnicy zwierzęta w dalszym ciągu będą podejmowały próbę przemieszczania się po powierzchni drogi analogicznie do sytuacji istniejącej. Zatem samo uwarunkowanie obecności drogi w przecięciu z omawianymi szlakami migracji nie ulegnie zmianie.

W związku z powyższym stwierdza się, że możliwość przemieszczania się dużych i średnich zwierząt w poprzek trasy zostanie zachowana, choć będzie obciążona ryzykiem wystąpienia incydentalnych kolizji z pojazdami (analogicznie do sytuacji istniejącej na DK79). Dlatego też w ramach inwestycji przewiduje się zastosowanie drogowych znaków ostrzegawczych A-18b „dzikie zwierzęta” na odcinku 0+400 – 2+500 (po obu stronach trasy).

Przedmiotowa inwestycja nie koliduje z formami ochrony przyrody, jaką są obszary Natura 2000 oraz nie leży w ich bezpośrednim sąsiedztwie. Najbliżej położony jest specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000 „Przełom Wisły w Małopolsce” PLH060045 położony w odległości ok. 7,5 km od granic inwestycji. Natomiast do najbliższych obszarów specjalnej ochrony ptaków należy „Małopolski Przełom Wisły” PLB140006 w oddaleniu o ok. 9 km od granic inwestycji.

Elementem łączącym pośrednio obszar inwestycji z granicami powyższych ostoi jest rzeka Krępanka stanowiąca dopływ rzeki Wisły. W stosunku do powyższych ostoi stwierdza się brak bezpośrednich i istotnych powiązań funkcjonalnych z terenem przedmiotowej inwestycji. Rzeka Krępanka pozostaje w kolizji z analizowaną inwestycją, niemniej jednak jej koryto pozostanie nie przebudowane i zostanie przeprowadzone pod projektowanym obiektem mostowym o funkcji przejścia dla zwierząt. Z tego względu stwierdza się, że omawiane powiązanie funkcjonalne zostanie utrzymane. Co za tym idzie nie przewiduje się wystąpienia negatywnych oddziaływań inwestycji na obszar ostoi.

Podsumowując można stwierdzić, że pomimo potencjalnego wpływu inwestycji na siedliska ww. gatunków roślin, zwierząt i grzybów podczas jej realizacji i eksploatacji podjęte zostaną działania ograniczające oddziaływania na ww. gatunki roślin, zwierząt i grzybów. Dlatego też analizowane przedsięwzięcie przy uwzględnieniu działań ograniczających i prewencyjnych na etapie realizacji i eksploatacji nie będzie miało znacząco negatywnego wpływu na ogólny stan populacji roślin, zwierząt i grzybów, ani na możliwość ich egzystencji w skali regionu, jak i całego kraju.

Biorąc pod uwagę charakter robót oraz zastosowane rozwiązania techniczne i organizacyjne oraz wprowadzenie nadzoru przyrodniczego, przy zachowaniu wskazanych warunków, uzgadnia się realizację niniejszej inwestycji w zakresie oddziaływania na elementy środowiska przyrodniczego.

Uwzględniając powyższe, należy stwierdzić, że budowa projektowanego przedsięwzięcia nie będzie miała wpływu na zachowanie spójności i integralności obszarów Natura 2000.

Zaproponowano prowadzenie monitoringu, co pozwoli określić rzeczywisty wpływ przedsięwzięcia na faunę oraz pomoże w ustaleniu działań minimalizujących lub kompensujących w przypadku stwierdzenia negatywnego oddziaływania. Wykonanie monitoringu w zakresie oddziaływania przedsięwzięcia na faunę umożliwi dokonanie szerszej oceny wpływu drogi ekspresowej na różne grupy zwierząt oraz zaproponowanie działań minimalizujących w perspektywie kilkuletniego funkcjonowania przedsięwzięcia.

W związku z tym, że przedmiotowy raport oś inwestycji objętej wnioskiem na środowisko wykazał brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody i ochronę ww. obszarów Natura 2000, Regionalny Dyrektor pozytywnie uzgadnia przedmiotową inwestycję.

Inwestycja nie będzie źródłem zorganizowanej emisji substancji do powietrza, natomiast źródłami emisji niezorganizowanej będą pojazdy poruszające się po jej terenie. Przeprowadzona w raporcie oś analiza rozprzestrzeniania się substancji w powietrzu wykazała, że podczas eksploatacji przedmiotowej inwestycji dopuszczalne poziomy substancji w powietrzu zostaną dotrzymane.

Ze względu na skalę i charakter planowanej inwestycji nie przewiduje się jej istotnego wpływu na klimat.

Przeprowadzona w raporcie oś analiza oddziaływania w zakresie emisji hałasu wykazała, że przy zachowaniu warunków określonych w sentencji niniejszego postanowienia, eksploatacja planowanego

przedsięwzięcia nie spowoduje przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu na terenach chronionych akustycznie. W związku z informacjami zawartymi w przedłożonej dokumentacji, w tym zmianą założeń projektowych, zmodyfikowano warunek odnoszący się do etapu realizacji inwestycji oraz skorygowano warunki dotyczące planowanych do zainstalowania ekranów akustycznych (w tym jeden z nich wykreślono), a także doprecyzowano kwestie związane z koniecznością przeprowadzenia analizy porealizacyjnej.

Wody z rowów oraz kanalizacji deszczowej zostaną odprowadzone do zbiorników retencyjnych, których zadaniem jest ochrona odbiorników oraz zabezpieczenie terenów przyległych przed podtopieniami lub bezpośrednio do cieków w przypadku braku konieczności retencjonowania wód. Dopuszczono realizację zbiorników szczelnych.

Z przedłożonego raportu oś wynika, że gospodarka odpadami w trakcie realizacji inwestycji będzie prowadzona zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w tym zgodnie z wymaganiami rozporządzenia Ministra Klimatu z dnia 11 września 2020 r. w sprawie szczegółowych wymagań dla magazynowania odpadów (Dz. U. poz. 1742). Ww. rozporządzenie reguluje m.in. zagadnienia wstępnego magazynowania odpadów przez ich wytwórcę w przypadku odpadów powstających w wyniku budowy i rozbiórki obiektów, które zostały doprecyzowane i ujęte bardziej szczegółowo, niż to zapisano w warunku Pkt II ppkt 31 DŚU (wprowadzonego przed wejściem w życie ww. rozporządzenia). Zapisy ww. rozporządzenia są powszechnie obowiązujące i powinny być stosowane również w fazie realizacji przedmiotowej inwestycji, wobec czego nie ma uzasadnienia wpisywanie ich do niniejszego postanowienia.

Z uwagi na fakt, że organ wydający pozwolenie na budowę uwzględni warunki realizacji przedsięwzięcia określone zarówno w DŚU, jak i w niniejszym postanowieniu, Regionalny Dyrektor postanowieniem uzupełnił oraz uszczegółowił warunki zawarte w DŚU, sformułował nowe warunki konieczne do zastosowania przy realizacji inwestycji oraz odstąpił od warunków, których realizacja z uwagi na wybraną technologię i zakres inwestycji okazały się w przedmiotowej sytuacji zbędne.

Mając na uwadze powyższe postanowiono jak w sentencji.

POUCZENIE

Na niniejsze postanowienie nie przysługuje zażalenie.

Z up. Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Warszawie

Aneta Adamska
Z-ca Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Warszawie –
Regionalny Konserwator Przyrody

Otrzymują:

1. Wojewoda Mazowiecki
2. ██████████ – pełnomocnik Inwestora
3. Strony postępowania zgodnie z art. 49 k.p.a.
4. aa.

Do wiadomości:

1. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lipsku,
2. Dyrektor Zarządu Zlewni w Radomiu.

